

[Proces s Jaroslavem Šabatou jako mluvčím Charty 77]

79/001 (790...-1a)

Ot.: Ve čtvrtek¹ se konal v Trutnově proces s mluvčím Charty 77, dr. Jaroslavem Šabatou. Myslíte, že jeho odsouzení bylo ovlivněno jeho funkcí v Chartě?

LvH: Mohu vyjádřit pouze svůj dojem. Sám incident asi narežirován nebyl; příslušníci Bezpečnosti projeví jen surovost, jaká je na okresní úrovni běžná v případech kriminálních delikventů. Po incidentu však museli okamžitě věc ohlásit svým nadřízeným. Ti měli 48 hodin času na konzultace s politickými místy. Ostatně již v několika případech došlo i po uvalení vazby k propuštění obviněného a k přerušení nebo i zastavení stíhání. Pakliže se tak v Šabatově případě nestalo, bylo to nepochybně motivováno politicky, což se ostatně prokázalo také při procesu. Řekl bych však, že větší váhu přitom měla jeho politická minulost než jeho nynější funkce mluvčího Charty 77.

Ot.: Domníváte se tedy, že v jeho případě nešlo o útok na Chartu 77?

LvH: O útok na Chartu určitě šlo. Nesmíme zapomínat na okolnosti incidentu: desítky a desítky příslušníků Bezpečnosti měly zabránit setkání s polskými přáteli. Zadržovaných signatářů bylo víc, ale jenom na Šabatu byla uvalena vazba a jenom on byl postaven před soud.

Ot.: Dr. Šabata ve své výpovědi přiznal, že jednoho příslušníka Bezpečnosti opravdu udeřil. Nebyla rozhodující právě tato okolnost?

LvH: Nemyslím. Šabatova reakce byla úmyslně vyprovokována. Na vyhlédnutí správné osoby měla Bezpečnost dost času: signatáři byli zadrženi, předvedeni, pak museli dlouho čekat na chodbě v budově okrsku a teprve potom došlo k incidentu. Policisté začali - mimochodem před zraky jiného signatáře - Šabatu bít, tloukli jím o zeď a hrubě jím cloumali. Potom ho odvedli do jedné z kanceláří, odkud bylo slyšet další rány a sténání. Při soudním jednání se ukázalo, že v této místnosti byl Šabata podroben osobní prohlídce, při které se

79/002 (790...-1b)

musel také vyzout z bot. Když se po skončené prohlídce oblékal a obouval, začal se k němu jeden policista chovat obzvláště provokujícím způsobem, nařídil mu znovu vstát a ponižujícím způsobem ho ohmatával. V tu chvíli ho Šabata udeřil. Víte, jsou dva

¹ 11. ledna 1979 (pozn. red.).

druhy lidí; jedni si nechají v takové situaci líbit všechno, ale druzí mají někde určité meze. A tyto Šabatovy meze onen policista překročil. Důležitější však je, že on i jeho kolegové ještě dříve překročili československé zákony. Udělali to proto, že mohli oprávněně počítat s tím, že oni stíháni nebudou. Jsem přesvědčen, že o Šabatovi bylo rozhodnuto předem. Kdyby byl policistu neudeřil, bylo by bývalo vyprovokováno něco jiného.

Ot.: Kromě rodinných příslušníků a důvěrníka nebyl do soudní síně vpuštěn nikdo ze signatářů a přátel dr. Šabaty ani žádný z přítomných zahraničních novinářů. Vy sám jste do Trutnova na proces nepřišel. Zabránila Vám v tom policie?

LvH: Den před procesem za mnou přijeli dva pracovníci Bezpečnosti, aby mne před tím varovali. Trvali na tom, aby při tom byl přítomen můj vedoucí, zřejmě proto, abych za těchto okolností nedostal potřebnou dovolenou. Ale pravým důvodem mé nepřítomnosti byl můj nepříznivý zdravotní stav.

Ot.: Ještě poslední otázka: zůstane dr. Šabata po odsouzení nadále mluvčím Charty 77?

LvH: Samozřejmě ano. Fakticky však svou funkci nebude moci vykonávat. Ještě asi vyčkáme, jak dopadne odvolání, i když zatím nic nenasvědčuje tomu, že by se právě nyní měly začít napravovat nezákonnosti posledních 9–10 let. Budeme však muset uvažovat o jmenování dalšího mluvčího, zvláště jestliže bude dr. Šabatovi k trestu připočítán 18měsíční zbytek trestu, jehož vykonání mu v r. 1976 bylo podmíněně odloženo.²

² Následuje přeškrtnutá věta: „Musíme ostatně počítat i s tím, že Šabatovi by mohlo být nabídnuto předčasné propuštění nebo přinejmenším neprodlužování doby výkonu trestu o oněch 18 měsících.“ (Pozn. red.).